

Załącznik nr 1

Aspekty:

1. Zarządzanie klasą
2. Klimat sprzyjający uczeniu; motywacja
3. Struktura lekcji
4. Aktywizacja uczniów
5. Indywidualizacja

Zarządzanie klasą:

czas wykorzystywany jest na naukę

- +zajęcia rozpoczynają się (kończą punktualnie)
- +materiały i media są przygotowane
- +czynności organizacyjne są sprawnie przeprowadzane
- strata czasu z powodu problemów związanych z techniką

nauczyciel ma wgląd w działania uczniów

- +nauczyciel ma kontrolę nad sytuacją w klasie
- +przestrzeń klasowa jest odpowiednia zorganizowana
- +nauczyciel obserwuje/kontroluje działania uczniów
- nauczyciel nie opuszcza swojego stanowiska

lekcja przebiega bez zakłóceń

- +wypowiedzi nauczyciela są słyszalne (uczniowie nie proszą o powtórzenie)
- +wypowiedzi uczniów są słyszalne w całym pomieszczeniu klasowym
- przebieg lekcji jest przerywany przez przeszkadzające zachowania ucznia
- przebieg lekcji jest przerywany przez kłopoty z mediami

Klimat sprzyjający uczeniu; motywacja

komunikacja między uczniami i nauczycielem jest uprzejma

- +nauczyciel wita i żegna uczniów
- +nauczyciel okazuje sympatię i serdeczność
- +nauczyciel poważnie traktuje propozycje uczniów
- wyrażenia wskazujące na ironiczne traktowanie ucznia
- wyśmiewanie ucznia

komunikacja między uczniami jest uprzejma

- +wzajemne relacje są koleżeńskie, przyjazne
- pojawiają się wyrażenia wskazujące na brak szacunku, wyzwiska, przekleństwo, obraźliwe słowa

-sytuacja nauczania nie jest stresująca (jest swobodna)

- +nauczyciel reaguje humorem na pewne krytyczne zachowania
- przytacza przykłady, które mogą wnieść uśmiech
- na lekcji panuje przytłaczająca, napięta atmosfera (swobodna nie oznacza „róbcie, co chcecie”)

nauczyciel stwarza uczniom szansę poprawienia błędów

- +uczniowie wykazują się odwagą; ponoszą ryzyko, że odpowiedzi nie są poprawne
- +nauczyciel po odpowiedziach niepełnych, nieprawidłowych daje uczniom możliwość ich poprawienia
- +nauczyciel daje wskazówki do zrozumienia zagadnienia i poprawienia błędów
- +uczniowie sami poprawiają swoje błędy
- nauczyciel reaguje negatywnie na błędy
- błędne wypowiedzi pozostają bez reakcji
- nauczyciel przekazuje problem dalej („kto go poprawi?”), albo sam udziela prawidłowej odpowiedzi

występują odniesienia do doświadczeń z życia

- +przykłady i zadania odwołują się do doświadczeń i zainteresowań pozaszkolnych uczniów
- nauczyciel daje wskazówki o przydatności i użyteczności nabywanej wiedzy
- +nauczyciel wskazuje, co z treści nauczania i dlaczego może być przydatne i ważne w życiu codziennym
- +nauczyciel wskazuje ważność tematu dla innych przedmiotów
- +nauczyciel wskazuje ważność tematu dla przyszłej nauki w tym samym przedmiocie
- +nauczyciel wskazuje ważność tematu w przyszłym życiu i karierze zawodowej
- na lekcji w żaden sposób nie pojawiła się informacja o użyteczności wiedzy

nauczyciel udziela różnych informacji zwrotnych

- +sygnały zwrotne są zróżnicowane (więcej niż tylko: „w porządku, zgadza się”)
- +sygnały zwrotne są dozwolane (pochwała tylko przy rzeczywiście dobrych wypowiedziach)

MAŁOPOLSKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI, ODN w Krakowie, ul. Garbarska1,

- nie ma żadnej reakcji nauczyciela
- frazesy np. ok.

Struktura lekcji

Najważniejsze aspekty treści nauczania są wyraźnie zaakcentowane

- +nauczyciel określił cele lekcji
- +nauczyciel przypomniał cele lekcji w trakcie zajęć
- +uczniowie formułują (wiedza), czego się mają nauczyć

Występuje nawiązanie do materiału poznanego wcześniej

- +dokładnie zwrócenie uwagi na wcześniej zdobyte wiadomości

Uczniowie mają możliwość uczenia się od siebie i dzielenia wiedzą

- +uczniowie mają zadawane polecenia, zadania do wykonania w zespole, w grupie, dwójkami
- uczniowie pracują na lekcji tylko samodzielnie

Występują ćwiczenia (fazy ćwiczeń)

- +na lekcji jest czas na ćwiczenia, powtórkę, podsumowanie wiadomości
- +uczniowie w małych grupach pogłębiają wiadomości
- +zadanie domowe jest omówione
- zadanie domowe jest tylko zadane

Aktywizacja

Uczniowie są uważni, zaangażowani i aktywni

- +nauczyciel zadaje zadania zmuszające do myślenia, do rozwiązania problemu
- +nauczyciel daje zadania z możliwością różnych dróg rozwiązań
- monotonne zadania powtórzeniowe, zadania rutynowe, mechanicznie rozwiązywane przez uczniów

Uczniowie kontrolują i opracowują wyniki swojej pracy

- +uczniowie współpracują
- +poprawiają swoje wyniki
- +oceniają się sami
- uczniowie są pasywni, zajmują się innymi sprawami

Uczniowie biorą udział w kształtowaniu lekcji/praktykują własne formy uczenia się

- +uczniowie wyjaśniają sobie treści lekcyjne (nauka przez nauczanie, nauka przez partnerstwo)
- +uczniowie planują procesy nauczania dla części lekcji i samodzielnie oraz odpowiedzialnie je realizują (np. zbierają i wartościują informacje)
- +uczniowie prezentują wyniki swojej pracy
- +uczniowie współpracują w grupie, w zespole
- +nauczyciel przejmuje rolę moderatora i obserwatora
- +uczniowie prowadzą rozmowę w kręgu, wyjaśniają innym uczniom
- +uczniowie zwracają się do siebie na lekcji, zadają sobie nawzajem pytania
- nauczyciel prowadzi ściśle do oczekiwanej odpowiedzi, pożądanego rozwiązania
- nauczyciel sam wszystko inicjuje i prowadzi

Nauczyciel stara się o szerokie zaangażowanie uczniów

- +nauczyciel troszczy się, by w miarę możliwości wszyscy uczniowie uczestniczyli w lekcji
- +nauczyciel po zadaniu pytania wybiera ucznia do odpowiedzi („klasa bez rąk“)
- niewiele jest uczniów aktywnych
- klasa jest drętwa i znudzona

Indywidualizacja

Aranżacja lekcji (media, formy organizacji, materiał) umożliwiają indywidualne uczenie

- +w czasie lekcji rozdawane są zróżnicowane treściowo materiały i zadania (różnicowanie jakościowe)
- +grupy uczniów otrzymują zróżnicowane polecenia
- +występują rozpoznawalne różnice w celach nauczania
- +sposoby pracy uruchamiają różne zmysły: wizualne, kinetyczne
- wszyscy otrzymują ta samo

uczniowie mają zapewniony wybór (zadania, sposoby uczenia się, lub przygotowania

- +uczniowie mogą wybierać różne zadania, media, zadania domowe w zależności od ich preferencji i posiadanych wiadomości

uczniowie mogą w pewnych fazach lekcji uczyć się w indywidualnym tempie

- +obserwowalne jest różnicowanie jakościowe (czas na wykonanie ćwiczenia, zakres)

MAŁOPOLSKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI, ODN w Krakowie, ul. Garbarska1,

Biuro obsługi klienta: bok.krakow@mcdn.edu.pl

tel. 124221449